

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Internetconsultatie wetsvoorstel toekomstbestendig onderwijsaanbod

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhетиak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In Nederland worden steeds minder kinderen geboren. Hierdoor daalt de instroom van leerlingen in het onderwijs en worden scholen steeds kleiner. Om een goed onderwijsaanbod bij leerlingendaling te kunnen blijven garanderen, moeten schoolbesturen de gevolgen van dalende leerlingenaantallen aanpakken. Met dit wetsvoorstel zorgt de regering er voor dat schoolbesturen in het primair onderwijs leerlingendaling het hoofd kunnen bieden. Het wetsvoorstel regelt dat er niet-vrijblijvende samenwerking tussen schoolbesturen en gemeenten tot stand komt om te zorgen voor een toekomstbestendig onderwijsaanbod. Daarnaast zorgt het wetsvoorstel er voor dat dit toekomstbestendig onderwijsaanbod beter te realiseren valt, door omzetting, uitbreiding met een richting of verplaatsing van scholen voor schoolbesturen makkelijker te maken.

Tijdens het notaoverleg Samenwerkingsscholen op 30 juni 2014 is toegezegd een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aan te bieden in verband met leerlingendaling in het primair onderwijs.

2. Wie zijn betrokken?

PO-Raad en besturenorganisaties

Met de PO-Raad en de besturenorganisaties in het primair onderwijsveld is overleg gevoerd over de problematiek rond leerlingendaling. Voor zover het de versoepeling van de regels voor van kleur verschieten en verplaatsen betreft, hebben deze organisaties zelf gevraagd om een wetswijziging. Wat betreft de wettelijke verplichting tot op overeenstemming gericht overleg zijn de meningen verdeeld. Vele schoolbesturen zijn blij met de verplichting tot overleg, anderen willen liever op vrijblijvende basis overleg voeren. Toch zijn van de zijde van de genoemde organisaties geen zwaarwegende bezwaren boven tafel gekomen.

Gemeenten

De VNG is geraadpleegd over de deelname van de gemeenten aan het op overeenstemming gericht overleg. Ook van de zijde van de VNG zijn geen bezwaren gebleken.

3. Wat is het probleem?

De huidige wetgeving maakt het vrijwel onmogelijk om bij de aanpassing van het onderwijsbestand, scholen van kleur te laten verschieten of te verplaatsen, terwijl de vraag toeneemt. Om het onderwijsbestand op een goede wijze aan te passen aan de huidige vraag van ouders en leerlingen is ook samenwerking tussen schoolbesturen noodzakelijk, dat komt nu niet altijd goed van de grond omdat de samenwerking alleen op vrijwillige basis is en daardoor te vrijblijvend.

4. Wat is het doel?

Het doel is een bijdrage te leveren aan het realiseren van een toekomstbestendig onderwijsaanbod in een gezamenlijk plan, waarbij schoolbesturen beter in staat zijn noodzakelijke wijzigingen (kleur verschieten, verplaatsen) door te voeren om het onderwijs optimaal aan te kunnen laten sluiten bij de vraag en wensen van ouders en leerlingen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

In verschillende gebieden in Nederland is leerlingendaling een uitdaging. Door een gezamenlijk

plan te maken kunnen besturen beter met elkaar het hoofd bieden aan de leerlingendaling. Daarbij is de vraag om van kleur te verschieten of verplaatsen eerder aan de orde. Alleen een wetswijziging kan dit oplossen. Daarmee is een overheidsinterventie gerechtvaardigd.

6. Wat is het beste instrument?

Omdat samenwerking op basis van vrijwilligheid niet voldoende tot stand komt is een verplichting tot samenwerking een oplossing. Een gezamenlijk plan, met een gezamenlijke aanpak, verhoogt de effectiviteit en doelmatige besteding van de middelen die schoolbesturen ontvangen. Kleur verschieten of verplaatsen is binnen de huidige wetgeving vrijwel onmogelijk omdat daarbij moet worden voldaan aan hoge stichtingsnormen, die worden -zeker in krimpsituaties- niet gehaald. Daarom is een wetswijziging noodzakelijk en daarmee het beste instrument.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De bedoeling van de wetswijziging is onder andere beter te kunnen aansluiten bij de wensen van ouders. De gevolgen voor de burgers zijn dus positief.

Schoolbesturen krijgen meer handelingsruimte en zijn beter in staat om de samenwerking met anderen tot stand te brengen. De administratieve last neemt in beperkte mate toe.